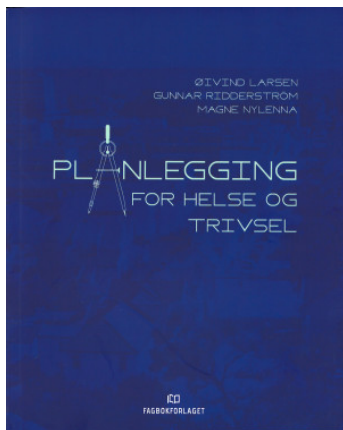

Planlegg å lese denne

ANMELDELSER

HEGE RAASTAD

Kommuneoverlege, Hamar kommune

Øivind Larsen, Gunnar Ridderström, Magne Nylenna

Planlegging for helse og trivsel

328 s, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2018. Pris NOK 449

ISBN 978-82-450-2364-0

«Helseproblema er egentleg ikkje blitt mindre med den nye folkehelsa, men alt er blitt annleis.» Dette sitatet fra boken synes jeg uttrykker det jeg oppfatter som forfatterne bokprosjekt: Hvordan drive bostedsplanlegging og lokalsamfunnsutvikling i vår tid, der egenopplevelsen av helse og trivsel har blitt en viktigere faktor.

Boken er skrevet av tre forfattere og delt opp i tolv kapitler. Teksten framstår som et ypperlig «gruppearbeid» der alle har bidratt med sin spesialkompetanse: professor emeritus i medisinsk historie (Larsen), sivilarkitekt og planlegger med doktorgrad om fysisk planlegging og helse (Ridderström), og professor i samfunnsmedisin med stort faglitterært forfatterskap (Nylenna). Boken er fint illustrert med mange bilder som underbygger teksten. Språket er variert og godt, og det er mange presise og klargjørende formuleringer som tydeliggjør sammenhenger og budskap.

Kapitlene er tematiske. Tre av kapitlene handler hhv. om forskningslitteraturen om bomiljø, helse og trivsel, om lovgrunnlaget for fysisk planlegging og om kunnskap som sådan. Men som det står i boken om planlegging: «Hugs at alt heng saman, og sjå til at det kan gjere det.» Slik kan fysisk planlegging bidra til opplevelse av sammenheng («sense of coherence») og stedsfølelse («sense of place»). Det siste kapittelet i boken er en oppsummering av hovedbudskapet i åtte praktiske punkter til det konkrete planleggingsarbeidet.

Boken inneholder ingen eksplisitt diskusjon om den offentlige planleggingens verdi eller «hvor mye» planlegging som skal til for å ivareta medvirkning. En grunn kan være at lovreguleringen er så tydelig i Norge at det egentlig ikke er en diskusjon. Samtidig er kommunene under sterkt press fra markedskrefter og i krevende prioriteringsdilemmaer mellom drift og utviklingsoppgaver. Og ikke minst: Den sosiale ulikheten i Norge er økende.

Boken anbefales til de angitte målgruppene: Kommuneleger og annet helsepersonell som utarbeider kunnskapsgrunnlag for folkehelse og som medvirker i planprosesser, planleggere, utbyggere og politikere i alle kommuner.

Dette blir et oppslagsverk for meg i mine neste bidrag i kommunens plandokumenter.

Publisert: 1. oktober 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0421

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.